

Reflexiones y propuestas en torno a la convocatoria de referéndum de independencia

---

ENDA VANT :: 10/06/2017

La autodeterminación sólo la podemos ejercer desde la desobediencia y la ruptura con el ordenamiento constitucional.

Reflexions i propostes al voltant de la convocatòria d'un referèndum sobre la independència a Catalunya

L'objectiu de l'esquerra independentista és l'exercici del dret a l'autodeterminació als Països Catalans. En la perspectiva actual al Principat de Catalunya, això passa no només per **convocar el referèndum** sinó sobretot per **realitzar-lo, guanyar-lo i aplicar-ne els resultats**. Qualsevol altre escenari que no contempli aquests tres elements suposa o bé una porta a reeditar un pacte amb l'estat o bé via lliure a una ofensiva recentralitzadora.

L'autodeterminació només la podem exercir des de la desobediència i la ruptura amb l'ordenament constitucional. L'autodeterminació és un dret que no pot estar subjecte a la voluntat de l'altra part. L'estat espanyol és un estat fundat sobre els principis renovats del nacionalisme espanyol i del franquisme, on entre d'altres es consagra la unitat de l'estat com un bé superior a qualsevol principi democràtic. Supeditar el dret a l'autodeterminació a un acord amb l'estat espanyol és actuar contra l'exercici d'aquest dret, perquè **és impossible un acord amb l'estat per a exercir l'autodeterminació**. És per això que la desobediència és una eina no només legítima sinó imprescindible per a poder trencar amb un estat edificat sobre principis que van contra els drets dels pobles.

La convocatòria d'un referèndum d'independència per la propera tardor obre la porta a poder disputar un enfrontament democràtic contra l'estat i a posar fi al processisme com a model de contenció de la mobilització popular. Allò important, però, és l'exercici del dret a l'autodeterminació i el referèndum només és una de les eines per a poder exercir-lo. Caldrà mobilitzar-nos i organitzar-nos no només per a l'exercici puntual del referèndum sinó per a que s'apliqui el resultat en cas de victòria del sí i la sobirania retorni al poble. Així mateix, **caldrà organitzar-nos per tal que el referèndum actuï afavorint l'obertura d'un procés d'autodeterminació al conjunt dels Països Catalans**.

El referèndum unilateral és un compromís arrancat per l'esquerra independentista i altres sectors del sobiranisme al govern de Junts pel Sí. La materialització d'aquest referèndum, però, serà responsabilitat exclusiva del govern autonòmic. Creiem important tenir presents aquests dos elements i totes les experiències polítiques acumulades en els darrers cinc anys per tal de discernir quines han de ser les nostres línies d'acció com a moviment.

Les lliçons de les darreres etapes del procés

La fitxa de l'exercici del dret d'autodeterminació torna a estar al mateix punt de partida que a l'estiu de 2014. El que ha passat des d'octubre de 2014 fins a dia d'avui té poc a veure

amb la idea d'acumular forces i superar fases cap a l'exercici de l'autodeterminació i molt a veure amb la disputa sobre com utilitzar el capital polític mobilitzat entre 2012 i 2014.

El 9 de novembre de 2014 el govern de la Generalitat no va desobeir l'estat. El potencial rupturista de la consulta va ser desactivat en dues maniobres paral·leles. La primera, quan es va aconseguir fer desistir el món sobiranista d'exigir caràcter vinculant al resultat. La segona, quan es va renunciar a fer un acte de desobediència contra la prohibició del Tribunal Constitucional i es va substituir per un acte d'astúcia.

Un acte d'astúcia no és un acte de desobediència. El primer és simplement enganyar l'adversari per a interessos personals. El segon és impugnar obertament l'ordre legal vigent perquè es considera que té un caràcter il·legítim i antidemocràtic. De l'acte d'astúcia només se'n va derivar una única conseqüència real: Artur Mas i CDC van poder fer creure a àmplies capes de la població que havien complert la seva paraula en convocar la consulta. Això els va permetre jugar amb molt avantatge la partida que es va obrir entre novembre de 2014 i juliol de 2015 per la disputa del capital electoral del sobiranisme i la supervivència del projecte polític de CDC. Però a banda d'això no se'n va derivar cap altre efecte polític. Un acte de desobediència, en canvi, hagués suposat un punt de no retorn que hagués esquerdat profundament l'ordenament constitucional, facilitant així l'exercici del dret d'autodeterminació.

La mobilització popular del 9N, però, va demostrar que hi havia un gruix social que exigia avançar decididament cap a la independència. Com afirmàvem en un comunicat pocs dies abans, «cal promoure l'únic escenari que pot tancar o dificultar el desplegament d'un nou pacte entre Estat i Generalitat, és a dir, una participació massiva en la consulta del 9-N en forma de vots a favor de la independència». La participació massiva és la que va tancar qualsevol vel·leïtat de retorn a un autonomisme normalitzat.

El que es va viure des del novembre de 2014 al gener de 2016 va ser una ofensiva total per a garantir la supervivència del projecte polític de CDC i els seus ressorts de poder. Amb estratègies i propostes canviants que tenien com a doble objectiu canalitzar tot el suport electoral de l'independentisme cap a una candidatura controlada per CDC i postposar qualsevol desobediència real a l'estat. Per exemple, la llista única, unes plebiscitàries sense marc d'interpretació i aplicació del resultat, el full de ruta dels 18 mesos i el xantatge contra la CUP per a que investís Artur Mas. Són fets que en aquell moment la pressió mediàtica aconseguia presentar com d'importància vital per a les opcions d'independència però que amb la perspectiva de gairebé dos anys mostren les seves veritables intencions.

En tot aquest període l'esquerra independentista hem comès encerts i errors. A parer nostre, hem estat acceleradors del procés quan hem dinamitat parcialment l'estratègia de perpetuació de CDC al poder, quan ens hem negat a aprovar els pressupostos de 2016, quan hem posat al descobert tota l'estratègia processista i quan vam situar el referèndum unilateral com a única sortida a la legislatura.

Per contra, creiem que ens hem equivocat o no hem tingut prou força quan no hem estat capaços de posar sobre la taula un full de ruta alternatiu al de la majoria sobiranista, quan ens hem corresponsabilitzat de l'acció de govern o hem cedit a alguns xantatges polítics que

no han fet més que dilatar l'exercici del dret a l'autodeterminació i han posat en qüestió la nostra autonomia política.

De tot allò que ha passat entre 2014 i 2017, creiem que en podrem extreure lliçons molt útils per a l'escenari que ara s'obre:

Les opcions de "xutar la pilota endavant" per evitar afrontar el moment de ruptura sempre estan obertes i sovint es poden presentar com el mal menor i no tenir cap cost per a qui les realitza, sinó tot el contrari. Cal ser conscients que l'actual referèndum no està immunitzat d'esdevenir a la pràctica la legitimació d'un nou govern autonòmic formalment independentista, en un nou allargament del procés. **L'esquerra independentista és una eina útil quan actua des de l'autonomia política.** En canvi, quan es veu obligada a actuar des del seguidisme al govern, el context polític no avança en clau de ruptura. **L'acumulació de forces al voltant de la ruptura es produeix quan aquesta perspectiva de ruptura es va materialitzant i avança.** Per contra, l'acumulació de forces s'estanca i dóna via lliure a la demagògia de l'espanyolisme i a les maniobres del processisme quan s'intueix que darrera les proclames rupturistes hi ha una estratègia de caminar en cercle per a reforçar l'hegemonia política d'un espai determinat.

Reflexions al voltant del referèndum i del context polític actual

El referèndum es farà? És molt recurrent escoltar aquesta pregunta en converses de tot tipus. Com a moviment polític creiem que no ens pertoca entrar en aquest tipus d'especulacions, sinó **exigir que es facilitin les condicions necessàries per a que es realitzi i mobilitzar-nos per fer-lo realitat.** Això no vol dir abonar interpretacions naïfs del moment, sinó tot el contrari, ser conscients de les enormes dificultats que l'objectiu de celebrar el referèndum afronta. El condicionant de suport social juga a favor del referèndum, la correlació de forces en les estructures de poder hi juga en contra.

L'adhesió popular a la idea del referèndum unilateral és consistent, i l'únic que la debilita és el dubte més que raonat sobre si aquesta consistència també existeix entre els responsables del govern. **La dinàmica d'acumulació de forces per a la desobediència** no es pot fer des de l'especulació sobre escenaris que no s'han produït encara. Al contrari, pensem que **s'ha de fer des de la pràctica de fets desobedients que contraposen la legitimitat del poble a la legalitat il·legítima de l'estat.** Aquest ha estat el camí que ha intentat obrir l'esquerra independentista a l'hora de respondre els embats judicials de l'estat, i creiem que el resultat ha estat enormement positiu. En primer lloc, per la credibilitat sobre la nostra determinació per a afrontar l'embat de l'estat; en segon lloc, per la capacitat de tensionar l'escenari polític i demostrar la cara antidemocràtica de l'estat; i en tercer lloc, per la capacitat d'obligar altres actors sobiranistes a apujar el llistó del discurs sobre la desobediència.

Pel que fa a la correlació de forces en les estructures de poder, però, l'escenari és ben diferent. Si en l'objectiu teòric de celebrar un referèndum d'autodeterminació s'hi aplega un ampli espectre de les direccions dels espais polítics, aquest disminueix quan es planteja convocar-lo unilateralment sense acord amb l'estat. I són encara menors els dirigents i quadres polítics disposats a practicar la desobediència per a assolir aquest objectiu, que és l'únic escenari en que aquest es pot fer realitat.

Actualment estem assistint a una reconfiguració de determinats espais polítics -la refundació de CDC, l'opa dels comuns a l'espai socialista, la reconfiguració d'ERC com el gran partit centrista- des d'una lògica de continuïtat autonomista que refreda molt les expectatives sobre una ruptura real a la tardor. De manera més explícita, podem observar com la direcció dels «comuns» ha abandonat la defensa de l'autodeterminació per consagrar-se a la refundació d'un espai polític equivalent i hereu del maragallisme. També es pot observar com les resistències de la direcció de l'antiga CDC a qualsevol escenari desobedient deixen al descobert la seva estratègia processista d'usar la mobilització independentista per a forçar un escenari negociador amb l'estat.

L'escenari d'un pacte -nominalment per a un referèndum pactat- ha estat tan o més present en el debat polític que l'escenari unilateral en els darrers mesos. Cal recordar que **en paral·lel amb el compromís de fer un referèndum al setembre, el govern de JxS va reobrir la cerca d'un pacte amb l'estat per a exercir aquest referèndum**. La creació del Pacte Nacional pel Referèndum i la campanya de recollida de signatures respon a aquesta lògica.

El doble joc protagonitzat pel govern de JxS al voltant de la via pactada o unilateral ha ajudat a desdibuixar l'horitzó rupturista i ha servit perquè la lògica autonomista tornés a penetrar al centre de l'escena política. La reinstal·lació d'un marc tendent a lamentar la manca d'una «oferta alternativa» de l'estat situa l'autodeterminació no com un dret inalienable, sinó com una moneda de canvi, com una amenaça desesperada de l'autonomisme per frenar la recentralització. Perquè «l'oferta alternativa de l'estat» no pot ser altra que una reconfiguració del sistema autonòmic.

Així mateix, **observem amb preocupació l'ocupació dels principals òrgans de direcció del procés per part de dirigents autonomistes** que van ser responsables directes de la negociació-rebaixa de l'estatut del 2006 i que són clars representants dels interessos d'unes elits econòmiques radicalment contràries a la idea de l'exercici real de l'autodeterminació.

L'anunci de data i pregunta no neutralitza per si sol els perills de no realització del referèndum o de reconducció del xoc contra l'estat a una nova pantalla. Però **l'anunci de data i pregunta obre l'oportunitat de desbordar els límits de l'ordenament constitucional i de l'autonomisme. I l'esquerra independentista ha d'apostar inequívocament per aquesta oportunitat**.

Propostes al conjunt del moviment

Per afrontar els propers mesos, llancem un conjunt de propostes i reflexions a la resta d'organitzacions de l'esquerra independentista. Pensem que cal:

Iniciar i estendre una campanya política en favor de la desobediència com a única via per a exercir el dret d'autodeterminació i com a eina per a plantar cara al poder polític i econòmic que mercadeja amb les nostres vides i els nostres drets. **Impulsar i participar en tots aquells espais de defensa de l'autodeterminació que es puguin crear a nivell local o sectorial** que serveixin per a impulsar el debat al carrer i per a evitar qualsevol maniobra que recondueixi el referèndum d'un exercici d'autodeterminació a un exercici de propaganda política. En conseqüència, creiem que no hem de validar espais subordinats al

govern de JxS o a l'estratègia del pacte amb l'estat. **Mantenir l'autonomia política del moviment.** L'esquerra independentista no s'ha de plegar a cap nou xantatge polític ni s'ha de corresponsabilitzar de les decisions del govern autonòmic. Des del minut zero, el govern ha obtingut de l'esquerra independentista el compromís amb tot allò necessari per a exercir l'autodeterminació. Però des del minut zero el govern ha fet xantatge a l'esquerra independentista amb qüestions que o bé no tenen cap relació amb l'exercici de l'autodeterminació o bé eren obstacles directes per a construir la majoria social. Així mateix, la responsabilitat d'anar fins al final amb el referèndum és exclusivament del govern, i l'esquerra independentista, lluny de rebaixar la pressió al govern, el que ha de fer és augmentar-la. **Denunciar fermament tots els intents d'aigualir o desviar el referèndum cap a altres objectius** com unes noves plebiscitàries o l'intent d'obertura d'espais negociadors amb l'estat en el context europeu. El mantra de la unitat esdevé enemic de la independència quan pel que serveix és per encobrir altres interessos que res tenen a veure amb l'autodeterminació. **Defensar un projecte nacional.** Creiem que no podem oblidar en cap moment que el nostre projecte polític és nacional, i que tota la nostra acció en relació al procés independentista del Principat s'ha d'entendre i ha d'encaixar tàcticament amb la nostra aposta de construcció d'uns Països Catalans independents, socialistes i feministes.

En els propers mesos tenim l'oportunitat d'obrir una esquerra important en la Constitució de 1978 i obrir el camí cap a l'autodeterminació dels Països Catalans. Per contra, també correm el risc de ser fagocitats com a projecte polític autònom i veure com s'obre la via del pacte amb l'estat. **Només des de l'autonomia política de l'esquerra independentista, la voluntat de treball des del carrer i la mobilització, i parlant clar podem ser una eina útil per a empènyer cap a la ruptura amb l'estat espanyol.**

Països Catalans, 9 de juny de 2017

Reflexiones y propuestas en torno a la convocatoria de un referéndum sobre la independencia en Cataluña

El objetivo de la izquierda independentista es el ejercicio del derecho a la autodeterminación en los Países Catalanes . En la perspectiva actual en el Principado de Cataluña, esto ocurre no sólo para **convocar el referendo** sino sobre todo para **realizarlo, ganarlo y aplicar los resultados** . Cualquier otro escenario que no contemple estos tres elementos supone o bien una puerta a reeditar un pacto con el estado o bien vía libre a una ofensiva recentralizadora.

La autodeterminación sólo la podemos ejercer desde la desobediencia y la ruptura con el ordenamiento constitucional. La autodeterminación es un derecho que no puede estar sujeto a la voluntad de la otra parte. El estado español es un estado fundado sobre los principios renovados del nacionalismo español y del franquismo, donde entre otros se consagra la unidad del estado como un bien superior a cualquier principio democrático. Supeditar el derecho a la autodeterminación a un acuerdo con el estado español es actuar contra el

ejercicio de este derecho, porque **es imposible un acuerdo con el estado para ejercer la autodeterminación**. Es por ello que la desobediencia es una herramienta no sólo legítima sino imprescindible para poder romper con un estado edificado sobre principios que van contra los derechos de los pueblos.

La convocatoria de un referéndum de independencia para el próximo otoño abre la puerta a poder disputar un enfrentamiento democrático contra el estado ya poner fin al processisme como modelo de contención de la movilización popular. Lo importante, sin embargo, es el ejercicio del derecho a la autodeterminación y el referéndum sólo es una de las herramientas para poder ejercerlo. Habrá movilizarnos y organizarnos no sólo para el ejercicio puntual del referendo sino para que se aplique el resultado en caso de victoria del sí y la soberanía devuelva al pueblo. Asimismo, **será necesario organizarnos para que el referéndum actúe favoreciendo la apertura de un proceso de autodeterminación en el conjunto de los Països Catalans.**

El referéndum unilateral es un compromiso arrancado por la izquierda independentista y otros sectores del soberanismo al gobierno de Juntos por Sí. La materialización de este referéndum, sin embargo, será responsabilidad exclusiva del gobierno autonómico. Creemos importante tener presentes estos dos elementos y todas las experiencias políticas acumuladas en los últimos cinco años con el fin de discernir cuáles deben ser nuestras líneas de acción como movimiento.

Las lecciones de las últimas etapas del proceso

La ficha del ejercicio del derecho de autodeterminación vuelve a estar en el mismo punto de partida que en verano de 2014. Lo que ha pasado desde octubre de 2014 hasta el día de hoy tiene poco que ver con la idea de acumular fuerzas y superar fases hacia el ejercicio de la autodeterminación y mucho que ver con la disputa sobre cómo utilizar el capital político movilizado entre 2012 y 2014.

El 9 de noviembre de 2014 el gobierno de la Generalitat no desobedeció el estado. El potencial rupturista de la consulta fue desactivado en dos maniobras paralelas. La primera, cuando se logró hacer desistir al mundo soberanista de exigir carácter vinculante al resultado. La segunda, cuando se renunció a hacer un acto de desobediencia contra la prohibición del Tribunal Constitucional y se sustituyó por un acto de astucia.

Un acto de astucia no es un acto de desobediencia. El primero es simplemente engañar al adversario para intereses personales. El segundo es impugnar abiertamente el orden legal vigente porque se considera que tiene un carácter ilegítimo y antidemocrático. Del acto de astucia sólo se derivó una única consecuencia real: Artur Mas y CDC pudieron hacer creer a amplias capas de la población que habían cumplido su palabra en convocar la consulta. Esto les permitió jugar con mucha ventaja la partida que se abrió entre noviembre de 2014 y julio de 2015 para la disputa del capital electoral del soberanismo y la supervivencia del proyecto político de CDC. Pero aparte de esto no se derivó ningún otro efecto político. Un acto de desobediencia, en cambio, hubiera supuesto un punto de no retorno que hubiera agrietado profundamente el ordenamiento constitucional, facilitando así el ejercicio del derecho de autodeterminación.

La movilización popular del 9N, sin embargo, demostró que había un grueso social que exigía avanzar decididamente hacia la independencia. Como afirmábamos en un comunicado pocos días antes, «hay que promover el único escenario que puede cerrar o dificultar el desarrollo de un nuevo pacto entre Estado y Generalitat, es decir, una participación masiva en la consulta del 9-N en forma de votos a favor de la independencia ». La participación masiva es la que cerró cualquier veleidad de regreso a un autonomismo normalizado.

Lo que se vivió desde noviembre de 2014 a enero de 2016 fue una ofensiva total para garantizar la supervivencia del proyecto político de CDC y sus resortes de poder. Con estrategias y propuestas cambiantes que tenían como doble objetivo canalizar todo el apoyo electoral del independentismo hacia una candidatura controlada por CDC y posponer cualquier desobediencia real en el estado. Por ejemplo, la lista única, unas plebiscitarias sin marco de interpretación y aplicación del resultado, la hoja de ruta de los 18 meses y el chantaje contra la CUP para que Invest Artur Mas. Son hechos que en ese momento la presión mediática conseguía presentar como de importancia vital para las opciones de independencia pero que con la perspectiva de casi dos años muestran sus verdaderas intenciones.

En todo este periodo la izquierda independentista hemos cometido aciertos y errores . En nuestra opinión, hemos sido aceleradores del proceso cuando hemos dinamitado parcialmente la estrategia de perpetuación de CDC al poder, cuando nos hemos negado a aprobar los presupuestos de 2016, cuando hemos puesto al descubierto toda la estrategia processista y cuando situamos el referéndum unilateral como única salida a la legislatura.

Por el contrario, creemos que nos hemos equivocado o no hemos tenido suficiente fuerza cuando no hemos sido capaces de poner sobre la mesa una hoja de ruta alternativo al de la mayoría soberanista, cuando nos hemos corresponsabilizar de la acción de gobierno o hemos cedido a algunos chantajes políticos que no han hecho más que dilatar el ejercicio del derecho a la autodeterminación y han puesto en cuestión nuestra autonomía política.

De todo lo que ha pasado entre 2014 y 2017, creemos que podremos extraer lecciones muy útiles para el escenario que ahora se abre:

Las opciones de "patear la pelota adelante" para evitar afrontar el momento de ruptura siempre están abiertas ya menudo se pueden presentar como el mal menor y no tener ningún coste para quien las realiza, sino todo lo contrario. Hay que ser conscientes de que el actual referéndum no está inmunizado de convertirse en la práctica la legitimación de un nuevo gobierno autonómico formalmente independentista, en un nuevo alargamiento del proceso.**La izquierda independentista es una herramienta útil cuando actúa desde la autonomía política.** En cambio, cuando se ve obligada a actuar desde el seguidismo al gobierno, el contexto político no avanza en clave de ruptura.**La acumulación de fuerzas en torno a la ruptura se produce cuando esta perspectiva de ruptura se va materializando y avanza** . Por el contrario, la acumulación de fuerzas se estanca y da vía libre a la demagogia del españolismo y en las maniobras del processisme cuando intuye que detrás de las proclamas rupturistas hay una estrategia de caminar en círculo para reforzar

la hegemonía política de un espacio determinado.

Reflexiones en torno al referéndum y del contexto político actual

El referéndum se hará? Es muy recurrente escuchar esta pregunta en conversaciones de todo tipo. Como movimiento político creemos que no nos corresponde entrar en este tipo de especulaciones, sino **exigir que se faciliten las condiciones necesarias para que se realice y movilizarnos para hacerlo realidad** . Esto no quiere decir abonar interpretaciones naïfs del momento, sino todo lo contrario, ser conscientes de las enormes dificultades que el objetivo de celebrar el referéndum afronta. El condicionante de apoyo social juega a favor del referéndum, la correlación de fuerzas en las estructuras de poder juega en contra.

La adhesión popular a la idea del referéndum unilateral es consistente, y lo único que la debilita es la duda más que razonado sobre si esta consistencia también existe entre los responsables del gobierno. **La dinámica de acumulación de fuerzas para la desobediencia** no se puede hacer desde la especulación sobre escenarios que no se han producido todavía. Al contrario, pensamos que **se debe hacer desde la práctica de hechos desobedientes que contrapongan la legitimidad del pueblo a la legalidad ilegítima del estado** . Este ha sido el camino que ha intentado abrir la izquierda independentista a la hora de responder los embates judiciales del estado, y creemos que el resultado ha sido enormemente positivo. En primer lugar, por la credibilidad sobre nuestra determinación para afrontar el embate del estado; en segundo lugar, por la capacidad de tensionar el escenario político y demostrar la cara antidemocrática del estado; y en tercer lugar, por la capacidad de obligar a otros actores soberanistas a subir el listón del discurso sobre la desobediencia.

En cuanto a la correlación de fuerzas en las estructuras de poder, sin embargo, el escenario es bien diferente. Si en el objetivo teórico de celebrar un referéndum de autodeterminación se reúne un amplio espectro de las direcciones de los espacios políticos, este disminuye cuando se plantea convocar unilateralmente sin acuerdo con el estado. Y son aún menores los dirigentes y cuadros políticos dispuestos a practicar la desobediencia para alcanzar este objetivo, que es el único escenario en que éste se puede hacer realidad.

Actualmente estamos asistiendo a una reconfiguración de determinados espacios políticos - la refundación de CDC, la opa de los comunes en el espacio socialista, la reconfiguración de ERC como el gran partido centrista- desde una lógica de continuidad autonomista que enfría mucho las expectativas sobre una ruptura real en otoño. De manera más explícita, podemos observar como la dirección de los «comunes» ha abandonado la defensa de la autodeterminación para consagrarse a la refundación de un espacio político equivalente y heredero del maragallismo. También se puede observar como las resistencias de la dirección de la antigua CDC cualquier escenario desobediente dejan al descubierto su estrategia processista de usar la movilización independentista para forzar un escenario negociador con el estado.

El escenario de un pacto -nominalment para un referéndum pactado- ha sido tan o más presente en el debate político que el escenario unilateral en los últimos meses. Hay que recordar que **en paralelo con el compromiso de hacer un referéndum en septiembre,**

el gobierno de JxS reabrió la búsqueda de un pacto con el estado para ejercer este referéndum . La creación del Pacto Nacional por el Referéndum y la campaña de recogida de firmas responde a esta lógica.

El doble juego protagonizado por el gobierno de JxS alrededor de la vía pactada o unilateral ha ayudado a desdibujar el horizonte rupturista y ha servido para que la lógica autonomista volviera a penetrar en el centro de la escena política. La reinstalación de un marco tendente a lamentar la falta de una «oferta alternativa» del estado sitúa la autodeterminación no como un derecho inalienable, sino como una moneda de cambio, como una amenaza desesperada del autonomismo para frenar la recentralización. Porque «la oferta alternativa del estado» no puede ser otra que una reconfiguración del sistema autonómico.

Asimismo, **observamos con preocupación el empleo de los principales órganos de dirección del proceso por parte de dirigentes autonomistas** que fueron responsables directos de la negociación-rebaja del estatuto de 2006 y que son claros representantes de los intereses de unas élites económicas radicalmente contrarias a la idea del ejercicio real de la autodeterminación.

El anuncio de fecha y pregunta no neutraliza por sí solo los peligros de no realización del referéndum o de reconducción del choque contra el estado a una nueva pantalla. Pero **el anuncio de fecha y pregunta abre la oportunidad de desbordar los límites del ordenamiento constitucional y del autonomismo. Y la izquierda independentista debe apostar inequívocamente por esta oportunidad.**

Propuestas al conjunto del movimiento

Para afrontar los próximos meses, lanzamos un conjunto de propuestas y reflexiones al resto de organizaciones de la izquierda independentista. Pensamos que hay que:

Iniciar y extender una campaña política en favor de la desobediencia como única vía para ejercer el derecho de autodeterminación y como herramienta para hacer frente al poder político y económico que mercede con nuestras vidas y nuestros derechos. **Impulsar y participar en todos aquellos espacios de defensa de la autodeterminación que se puedan crear a nivel local o sectorial** que sirvan para impulsar el debate en la calle y para evitar cualquier maniobra que reconduzca el referéndum de un ejercicio de autodeterminación en un ejercicio de propaganda política. En consecuencia, creemos que no debemos validar espacios subordinados al gobierno de JxS o a la estrategia del pacto con el estado. **Mantener la autonomía política del movimiento.** La izquierda independentista no debe plegarse a ningún nuevo chantaje político ni debe corresponsabilizar de las decisiones del gobierno autonómico. Desde el minuto cero, el gobierno ha obtenido de la izquierda independentista el compromiso con todo lo necesario para ejercer la autodeterminación. Pero desde el minuto cero el gobierno ha chantajeado a la izquierda independentista con cuestiones que o bien no tienen ninguna relación con el ejercicio de la autodeterminación o bien eran obstáculos directos para construir la mayoría social. Asimismo, la responsabilidad de ir hasta el final con el referéndum es exclusivamente del gobierno, y la izquierda independentista, lejos de rebajar la presión al gobierno, lo que tiene que hacer es aumentarla. **Denunciar firmemente todos los intentos de aguar o**

desviar el referéndum hacia otros objetivos como unas nuevas plebiscitarias o el intento de apertura de espacios negociadores con el estado en el contexto europeo. El mantra de la unidad se convierte en enemigo de la independencia cuando por lo que sirve es para encubrir otros intereses que nada tienen que ver con la autodeterminación. **Defender un proyecto nacional.** Creemos que no podemos olvidar en ningún momento que nuestro proyecto político es nacional, y que toda nuestra acción en relación al proceso independentista del Principado se ha de entender y debe encajar tácticamente con nuestra apuesta de construcción de unos países Catalanes independientes, socialistas y feministas.

En los próximos meses tenemos la oportunidad de abrir una grieta importante en la Constitución de 1978 y abrir el camino hacia la autodeterminación de los. Por el contrario, también corremos el riesgo de ser fagocitados como proyecto político autónomo y ver cómo se abre la vía del pacto con el estado. **Sólo desde la autonomía política de la izquierda independentista, la voluntad de trabajo desde la calle y la movilización, y hablando claro podremos ser una herramienta útil para empujar hacia la ruptura con España.**

Países Catalanes, 9 de junio de 2017

<https://ppcc.lahaine.org/reflexiones-y-propuestas-en-torno>